

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/191/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513205813
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2513205813.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobkyne: V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, A., zastúpená: Občianske združenie OPOS, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, Trenčianska Teplá, IČO: 51 147 688, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 1.079,80 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č.k. 7C/134/2013-189 zo dňa 18.04.2018, v časti výroku III. a IV., takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej vyhovujúcej časti vo výroku III. a v časti náhrady trov konania vo výroku IV. **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie v časti o určenie, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8100010106 zo dňa 13.08.2008 uzavretá medzi žalovaným a žalobkyňou je neplatná, je bezúročná a bez poplatku; výrokom II. rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania o určenie, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8100010106 zo dňa 13.08.2008 uzavretá medzi žalovaným a žalobkyňou je neplatná, je bezúročná a bez poplatku v rozsahu 100%; výrokom III. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1 079,80 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom IV. žalobkyňi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o zaplatenie 1 079,80 eura v rozsahu 100%.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej le ZoSU), § 3 ods. 1, § 39, § 44 ods. 1 a 2, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, 5, 6, § 54 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 497, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ). Vecne argumentoval tým, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavreté medzi stranami sporu (o revolvingovom úvere zo dňa 13.08.2008, 03.06.2010 a 21.01.2013), sú absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (pozri rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 Cdo 137/2003). Ročná úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluvách o úvere zo dňa 13.08.2008, 03.06.2010 a 21.01.2013 je uvedená ročná úroková sadzba 82,08%, 70,01% a 70,02%. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam

v mesiaci august 2008 na úrovni 14,14% ročne, v mesiaci jún 2010 na úrovni 13,23% ročne, v mesiaci január 2013 na úrovni 14,27% ročne. Dohodnutá výška úrokov 82,08%, 70,0 % a 70,02% ročne uvedená v úverových zmluvách vo všetkých troch prípadoch podstatne, viac ako päťnásobne prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiacoch august 2008, jún 2010 a január 2013. Súd netvrdí, že výška úrokov pri nebankových spotrebiteľských úveroch musí dôsledne kopírovať výšku úrokov pri porovnateľných bankových úveroch, avšak dohodnutá výška úrokov (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžernického úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernické úroky. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 82,08%, 70,01% a 70,02% ročne (ako podstatná zložka právneho úkonu) je v rozpore s dobrými mravmi, preto predmetné zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa svojím obsahom priečia dobrým mravom. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu.

3. Z obsahu zmlúv o úvere súd zistil absenciu povinných náležitostí zmluvy, a to konečnú splatnosť úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) a výšku, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k). Pre naplnenie zákonnej požiadavky uvedenia konečnej splatnosti úveru nepostačuje v zmluve uviesť počet splátok, je potrebné uviesť konečný dátum splatnosti. Výška, počet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je samostatnou zákonnou náležitosťou zmluvy a musí byť v zmluve výslovne uvedená. Zmluvy sú neurčité, nejasné a nezrozumiteľné, pretože sú označené, ako zmluvy o revolvingovom úvere a z ich obsahu vyplýva údaj o celkovej čiastke úveru a následne o celkovej čiastke revolvingu. Vzhľadom na nedodržanie písomnej formy a zákonných náležitostí zmluvy, aj z uvedeného dôvodu považuje súd predmetné zmluvy za neplatné. Pokiaľ ide o nariadenie vlády SR č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, k tomuto súd uvádza nasledovné. Aj v prípade ak by celková odplata za poskytnutie úveru bola súladná s predmetným nariadením vlády, predmetné nariadenie nemôže byť prekážkou pre posúdenie zákonnosti výšky úrokovej sadzby úveru ako podstatnej náležitosti úverovej zmluvy a jej v súladnosti s dobrými mravmi. Úroky z úveru sú jednou z položiek tvoriacich náklady spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom a podliehajú samostatnej kontrole zo strany súdu tak, ako aj sankcie a ďalšie poplatky spojené s úverom. Nakoľko súd považuje všetky zmluvy o úvere uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným (dňa 13.08.2008, 03.06.2010 a 21.01.2013) za neplatné a v konaní bolo doloženými listinnými dôkazmi ako aj nespornými tvrdeniami strán sporu preukázané, že žalovaný poskytol žalobkyňi celkovo sumu 4.695,07 eura (995,81+457,75+457,75+680+2070,88). Keďže žalobkyňa na základe uvedených úverových zmlúv, ktoré sú absolútne neplatné z vyššie uvedených dôvodov, zaplatila žalovanému celkovo sumu 5.814,87 eura (3085,50+2652,21+77,16), možno konštatovať, že plnila žalovanému z neplatného právneho úkonu o 1.119,80 eura viac ako plnil žalovaný žalobkyňi. (bezdôvodné obohatenie žalovaného predstavuje rozdiel sumy 5.814,87 eura, ktorú plnila žalobkyňa žalovanému a sumy 4.695,07 eura, ktorú plnil žalovaný žalobkyňi). Nakoľko žalobkyňa si žalobou uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.079,80 eura, súd ho považoval v celom rozsahu za dôvodný a žalobe v tejto časti ako opodstatnenej vyhovel vo výroku III. tohto rozsudku. O nároku žalobkyne na náhradu trov konania o zaplatenie 1.079,80 eura súd rozhodol vo výroku IV. tohto rozsudku podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), pričom žalobkyňa bola v konaní o zaplatenie 1.079,80 eura vzhľadom na to, že súd jej žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel v plnom rozsahu, plne úspešná, preto jej súd priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o zaplatenie 1 079,80 eura v rozsahu 100%.

4. Proti rozsudku v jeho vyhovujúcej časti vo výroku III. a vo výroku IV. o náhrade trov konania podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalovaný, podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Súd prvej inštancie ako dôvod vyhovenia žalobe uviedol, že podstatná zložka právneho úkonu, dojednanie o úroku, je v rozpore s dobrými mravmi. Vo vzťahu k zmluve o revolvingovom úvere číslo 8100029554 zo dňa 03.06.2010 a k zmluve o revolvingovom úvere číslo 8100010106 zo dňa 13.08.2008 ide o záver v rozpore s § 53 ods. 6 OZ v spojení s § 3 ods. 10 a 11 zák. č. 258/2001 Z.z. Výška odplaty za spotrebiteľské úvery a jej obmedzenie bolo predmetom výslovnej regulácie od 01.07.2008 (kedy nadobudlo účinnosť nar. vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa vykonávali ustanovenia § 3 ods. 10 a 11 zák. č. 258/2001 Z.z.). Po zrušení zák. č. 258/2001 Z.z. zákonodarca určil, že maximálna odplata bude stále regulovaná explicitne (a nie všeobecne, na základe pravidla o dobrých mravoch) a danú úpravu zaviedol do zák. č. 40/1964

Zb. Z toho je možné konštatovať, že otázka odplaty nemá byť posudzovaná podľa dobrých mravov, ale podľa osobitnej a výslovnej právnej úpravy. V zmysle § 53 ods. 6 OZ sa malo aplikovať vo veci posúdenia odplaty za požičanie peňažných prostriedkov ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 uvedeného zák. č. 258/2001 Z.z. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver, ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere (výška úveru, doba splatnosť), mohla byť v zmysle uvedeného až 68,98% ročne. Výška odplaty dohodnutá v zmluve o revolvingovom úvere neprevyšuje maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere pripúšťala. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je v súlade s platnou právnou úpravou. Ak zákon v otázke odplaty výslovne vymedzil určitú prípustnú hranicu odplaty (z hľadiska jej výšky), potom takto vymedzená hranica nemôže byť negovaná cez právne neurčitý pojem dobrých mravov. Odporuje tomu aj základný princíp aplikácie práva, *lex specialis derogat lex generalis*. Osobitná úprava maximálne prípustnej výšky odplaty má aplikačnú prednosť pred všeobecnou úpravou (ako súd dobré mravy). Vo vzťahu k nar. vl. č. 238/2008 Z.z. odvolateľ uvádza, že popiera akýkoľvek prvok právnej istoty, ak právna úprava určí maximálnu odplatu v nejakej výške, a hoci ju žalovaný dodržal, tak podľa súdu napriek tomu porušil zákon. Vo vzťahu k zmluve o revolvingovom úvere číslo 8100050726 zo dňa 21.01.2013 záver o neplatnosti úrokov je v rozpore s § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom od 11.06.2010. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy od 11.06. 2010 bola upravená v zmysle § 53 ods. 6 OZ. Zákonodarca v čase uzavretia zmluvy reguloval celkovú odplatu v súvislosti so spotrebiteľským úverom, nie iba jej jednu zložku, ročnú úrokovú sadzbu úveru. Logicky to vyplýva aj z tej skutočnosti, kedy pri dvoch rôznych poskytovateľoch úverov, bankových a nebankových subjektoch, síce môže byť úroková sadzba (jej výška) výrazne odlišná, avšak napríklad pri bankových poskytovateľoch celková odplata je tvorená aj správou úverového účtu, rôznymi poplatkami za vyhotovenia výpisov a pod. Zákonodarca preto výslovne stanovil, že sa bude právne regulovať celková odplata za poskytnutie finančných prostriedkov, uvedené teda nenachádza oporu v oblasti komparácie s úrokovými sadzbami bankových subjektov. Porovnávanie s údajmi bánk je samo o sebe nesprávne, banka si svoj „zisk“ účtovala v danom období aj za vedenie úverového účtu, spracovanie platieb a pod., čiže úrok nebol pre ňu jediný výnos za požičanie peňazí, ale bol tam celý rad ďalších položiek, ktoré musel dlžník zo spotrebiteľského vzťahu platiť. Obvyklá výška odplaty bola 46,35%, pričom táto nebola podstatne prevýšená. Podstatné prevýšenie je podľa súdnej praxe o viac ako 25 - 27%. Odvolateľ podoporne poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 14Co/1016/2014, zo dňa 30.03.2016.

5. Žalovaný napáda aj závery súdu o tom, že by jednotlivé zmluvy neobsahovali výšku, počet a termíny splátok. Každá zmluva obsahuje údaj o tom, koľko splátok má dlžník uhradiť, aká je výška splátky a kedy je splátka splatnou. Žiadne iné náležitosti ohľadne splátky zmluva obsahovať nemusela. Z rozsudku ani nevyplýva opak. Žalovaný napáda aj závery súdu o tom, že by jednotlivé zmluvy neobsahovali termín konečnej splatnosti. Zmluva o revolvingovom úvere je tvorená ustanoveniami nachádzajúcimi sa nielen v listine označenej ako žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu/ zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, ale aj zmluvnými dojednaniami. Obsah zmluvy tvoria zmluvné dojednania, ktoré sú v zmysle článku 13 sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ako aj prílohy tvoriace súčasť zmluvy o RÚ (článok 7., ods. 7.1 písm. g) zmluvných dojednaní). Z ustanovenia článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru. Zákonný pojem „termín konečnej splatnosti“ nie je pritom požiadavkou na uvedenie presného dátumu, pretože v takom prípade by zákonodarca použil spojenie dátum (tak ako napríklad uvádza pri náležitosti týkajúcej sa spotrebiteľa - dátum narodenia, alebo v § 10 ods. 2 písm. b) dátumy čerpania, ods. 2 písm. c) údaj o zostatku z predchádzajúceho výpisu a jeho dátume, či ods. 2 písm. d) uvedeného ustanovenia dátume a výške splátok). Zo zákona je zrejmé, že pojem „termín“ a pojem „dátum“ nie sú používané ako synonymá v zákone, ale sa pre odlišné situácie, v ktorých sa má uviesť dátum a kedy termín. Podporne je možné poukázať aj na rozhodnutie Súdného dvora EÚ vo veci C-42/15, kedy samotný súdny dvor uvádza, že ohľadne splatnosti splátok nie je potrebné, aby zmluva uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (výrok 2. rozsudku v spomenutej veci). Logickým dôsledkom a prepojením tohto záveru s náležitosťou „termín konečnej splatnosti“ je to, že postačuje také uvedenie údajov, ktoré termín konečnej splatnosti umožňuje identifikovať na základe v zmluve uvedených údajov. Zmluva o revolvingovom úvere obsahuje určenie termínu konečnej splatnosti viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacov a počtu mesačných splátok, spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti.

Na základe uvedených dôvodov preto žalovaný napáda rozsudok, nakoľko predmetné rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových zisteniach. Nesprávne právne posúdenie žalovaný vidí v tom, že s uvádzaním alebo neuvádzaním termínu konečnej splatnosti nie je možné v zmysle záverov Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 dovodzovať záver o bezúročnosti úveru. Podstatné v tejto otázke je totiž nielen znenie vnútroštátneho práva (v tomto prípade zákona č. 129/2010 Z.z.), ale aj znenie úniijného práva a povinnosť zabezpečiť prostredníctvom konformného výkladu plnú účinnosť úniijného práva, poukazujúc na rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo 146/2017, ako aj rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15. Konajúci súd dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým a právnym záverom o vzniku a výške bezdôvodného obohatenia. Preto vo veci nesprávne rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1.079,80 eura. Žalovaný navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok a o veci sám rozhodol tak, že žalobu zamietol v časti o povinnosti žalovaného uhradiť žalobkyni sumu 1.079,80 eura a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania aj v tomto rozsahu.

6. Žalobkyňa odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila. Vo vyjadrení navrhla, aby odvolací súd odvolanie žalovaného zamietol z dôvodu, že jej bolo priznané právo zo zákona. Súd prvej inštancie predmetný úver zo zmluvy posúdil ako bezúročný, pretože v zmluve absentovali zákonné náležitosti, ktoré robia úver bezúročný. Žalovaný takto koná s úmyslom poškodiť veľké množstvo spotrebiteľov a odvoláva sa už len preto, aby sa vyhol vydaniu bezdôvodného obohatenia. Súd dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie v rozsudku, kde uviedol aj tú skutočnosť, že považuje zmluvu za neplatnú v časti odplaty, pretože táto je oproti zákonnej úprave úžernícka. Ďalej dôležitý údaj o úvere ako sám žalovaný opisuje vo svojom odvolaní je RPMN. Tento údaj je nesprávne v zmluve uvedený, a to z toho dôvodu, že žalobkyni nebola v skutočnosti na predmetnú zmluvu poskytnutá taká čiastka ako bola v zmluve dohodnutá. Žalobkyňa navrhla, aby súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny a zaviazal žalovaného na úhradu trov konania.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou v spore, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a vec i v prevažnej miere správne právne posúdil.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa dňa 13.08.2008 uzavrela so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. 8100010106. V zmysle zmluvy bodu 6. sa žalovaný zaviazal žalovanej poskytnúť úver vo výške 995,81 eura, splatnosť úveru bola určená na 48 mesačných splátok po 56,10 eura, RPMN za úver 80,69%, ročná úroková sadzba úveru vo výške 82,08%, priemerná RPMN za úver vo výške 70,61%. Ďalej v zmluve pod bodom 6. je určené, že poskytnutá čiastka revolvingu je 457,74 eura, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu je vo výške 888,60 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 73,75%, ročná úroková sadzba revolvingu 87,96%,. Na základe uvedenej zmluvy žalovaný žalobkyni v skutočnosti poskytol úver vo výške 995,81 eura. Dňa 22.10.2010 žalovaný žalobkyni poukázal na účet ďalšiu sumu 457,75 eura a dňa 26.10.2012 ďalšiu sumu vo výške 457,75 eura. V zmysle splátkového kalendára zo dňa 26.10.2012 na splatenie poskytnutého úveru mala žalobkyňa zaplatiť 96 splátok mesačne vo výške 56,10 eura, pričom so splácaním poskytnutého úveru začala v mesiaci september 2008, do dnešného dňa zaplatila 55 splátok po 56,10 eura, spolu vo výške 3.085,50 eura. Podľa uvedeného splátkového kalendára bola žalovaným určená splátka úroku mesačne v sume 36,19 eura a splátka istiny mesačne v sume 19,91 eura.

10. Dňa 03.06.2010 uzavrela žalobkyňa so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. 8100029554. V zmysle zmluvy bodu 6. sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni úver vo výške 1.500 eur, splatnosť úveru bola určená na 42 mesačných splátok po 80,37 eura, zmluvná odmena vo výške 1.875,54 eura,

RPMN za úver 66,10%, ročná úroková sadzba úveru vo výške 70,01%. Ďalej v zmluve v bode 6. je určené, že poskytnutá čiastka revolvingu je 790,84 eura, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu je vo výške 1.138,04 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 60,49%, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21%. Na základe uvedenej zmluvy žalovaný v skutočnosti poskytol žalobkyni úver vo výške 1.425 eura. Dňa 27.06.2012 žalovaný poukázal žalobkyni na účet ďalšiu sumu 678,76 eura. Takto žalovaný do dňa podania žaloby poskytol žalobkyni úver vo výške spolu 2.103,76 eura. V zmysle splátkového kalendára zo dňa 27.06.2012 na splatenie poskytnutého úveru bolo určených 96 splátok mesačne vo výške 56,10 eura, pričom so splácaním poskytnutého úveru žalobkyňa začala v mesiaci júl 2010, do dnešného dňa zaplatila 33 splátok po 80,37 eura, spolu vo výške 2.652,21 eura. Podľa uvedeného splátkového kalendára bola žalovaným určená splátka úroku mesačne v sume 47,36 eura a splátka istiny mesačne v sume 33,01 eura.

11. Dňa 21.01.2013 uzavrela žalobkyňa so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. 8100050726. V zmysle zmluvy bodu 6. sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni úver vo výške 720 eur, splatnosť úveru bola určená na 42 mesačných splátok po 38,58 eura, RPMN za úver 69,59%, ročná úroková sadzba úveru vo výške 70,02%, priemerná RPMN za úver vo výške 46,35%. Ďalej v zmluve v bode 6. je určené, že poskytnutá čiastka revolvingu je 379,63 eura, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu je vo výške 925,92 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 60,50%, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21%, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 8,75%. Na základe uvedenej zmluvy žalovaný v skutočnosti žalobkyni poskytol úver vo výške 680 eur. V zmysle splátkového kalendára zo dňa 21.01.2013 na splatenie poskytnutého úveru bolo určených 42 splátok mesačne vo výške 38,58 eura, pričom žalobkyňa so splácaním poskytnutého úveru začala v mesiaci február 2013, do dnešného dňa zaplatila 2 splátky po 38,58 eura. Podľa uvedeného splátkového kalendára bola žalovaným určená splátka úroku mesačne v sume 21,44 eura a splátka istiny mesačne v sume 17,14 eura.

12. Rozhodujúcou právnou otázkou bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru o neplatnosti všetkých troch úverových zmlúv (zo dňa 13.08.2008, 03.06.2010 a 21.01.2013) z dôvodu neplatnosti dojednania o výške úroku.

13. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, ako aj s argumentáciou žalobkyne. Odvolací súd podporne poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Rovnako je potrebné vychádzať aj z rozhodnutia NS SR sp.zn. 5Cdo 26/2011, podľa ktorého pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Pokiaľ odvolateľ namietal, že na uvedené rozhodnutie nemožno prihliadať, pretože v prejednávanej veci išlo o dohodnuté úroky pri pôžičke, zatiaľ čo v tejto veci ide o dohodnuté úroky pri úvere, odvolací súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú, nakoľko napriek typovej rozdielnosti zmluvy o pôžičke a zmluvy o úvere právna podstata dohody o úrokoch a najmä nevyhnutnosť súladu dohodnutých úrokov so zákonom (dobrými mravmi) je v oboch prípadoch rovnaká, preto možno vyššie citované závery rozhodnutí NS SR aplikovať aj na dohodu o úrokoch pri zmluve o úvere.

14. Úrokové sadzby 82,08%, 70,01% a 70,02% dohodnuté v predmetných zmluvách o revolvingovom úvere sú aj podľa názoru odvolacieho súdu úžernícke, pretože predstavujú viac než dvojtretinové zhodnotenie peňažných prostriedkov na ročnej báze. Je potrebné poukázať na to, že v relevantnom čase sa podľa všeobecne známych údajov inflácia v Slovenskej republike pohybovala na jednociferej úrovni (1-3% ročne) a priemerná úroková miera nových úverov poskytovaných bankami na úrovni 13,23 - 14,27%. Takto vysoká úroková sadzba nie je odôvodnená ani žiadnymi osobitnými dôvodmi kreditného rizika dlžníka, ani hospodárskou alebo inou situáciou v slovenskej ekonomike. Vychádzajú

z týchto záverov súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že dohoda o takejto úrokovej sadzbe je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 OZ neplatná. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou obsiahnutou v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/107/2016, podľa ktorého za stavu, keď sa vady zmluvy dotýkajú jej esenciálnych náležitostí (dojednanie o úroku), pričom zmluva, ktorá má formulárovú podobu a bola skoncipovaná žalovaným, dodávateľom nezodpovedá požiadavkám stanoveným v zákone o spotrebiteľských úveroch, berúc zreteľ na povahu právneho úkonu, obsah právneho úkonu, ktorý zakladá hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech slabšieho spotrebiteľa ako aj vzhľadom na evidentnú nadvládu nad dlžníkom, spotrebiteľom (slabšia pozícia čo do vyjednávacej pozície a čo do informovanosti), odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti zmluvy ako celku v zmysle § 39 OZ. V ďalšom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove spisová značka 7Co/79/2016 je tiež vecne správne skonštatované, že otázku možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nie len z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok. V danom prípade síce bolo možné oddeliť časť zmluvy o úvere, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov od samotnej zmluvy, avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k dojednaniu o výške úrokov. Navyše pri neprimeranom dojednaní úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru je možné hovoriť o občianskoprávnej úžere, ktorá žiadnu právnu ochranu nepožíva. Neprimeraná odplata za úver ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo a úverový právny úkon za takéto neprimerané protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Takéto úverové praktiky z celospoločenského hľadiska sú nebezpečné v súvislosti s neprimeraným úverovým zaťažením obyvateľstva. Občianskoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. Dôsledkom absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy je vznik povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu v zmysle zásad uvedených v ust. § 451 a nasl. OZ.

15. Pokiaľ odvolateľ poukazoval na potrebu aplikácie nar. vl. SR č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, k tomu už súd prvej inštancie správne poukázal na to, že aj v prípade, ak by celková odplata za poskytnutie úveru bola súladná s predmetným nariadením vlády, nariadenie nemôže byť prekážkou pre posúdenie zákonnosti výšky úrokovej sadzby úveru ako podstatnej náležitosti úverovej zmluvy a jej v súladnosti s dobrými mravmi. Úroky z úveru sú jednou z položiek tvoriacich náklady spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom a podliehajú samostatnej kontrole zo strany súdu tak, ako aj sankcie a ďalšie poplatky spojené s úverom.

16. Odvolací súd preto považuje za správny právny názor súdu prvej inštancie o absolútnej neplatnosti celej zmluvy o úvere, a to všetkých troch zmlúv, z dôvodu neplatného dojednania o úroku, dôsledkom čoho medzi zmluvnými stranami vzniká vzťah z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. OZ.

17. Rovnako bolo potrebné dospieť k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov z dôvodu absencie podstatných obsahových náležitostí zmlúv o úvere, a to tak v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, keď vo všetkých troch zmluvách nebola uvedená konečná splatnosť úveru (§ 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z., § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z.z.).

18. V zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. a v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 ZoSU, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y). Pre spotrebiteľský úver na rozdiel od úveru bežného, zák. č. 258/2001 Z.z., ako aj zákon č. 129/2010 ZoSU v ustanovení § 4, ods. 1 a 2, resp. § 9 ods. 1, 2 predpisuje ďalšie formálne a obsahové náležitosti. Z hľadiska formálnych náležitostí ide o písomnú formu, ktorá sa pri bežnom úvere nevyžaduje. Ustanovenie § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. a § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 ZoSU vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia § 4 ods. 3 a § 11 ods. 1 citovaných zákonov musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Tým, že zákonné dodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy, postihuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ úverová zmluva uzavretá medzi jej účastníkmi niektorú z náležitostí vymenovaných v § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001

Z.z., resp. § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch neobsahuje, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

19. Účelom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z. a § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 ZoSU je zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ jasne a bez pochybností a ďalších výpočtov informovaný, kedy nastane konečná splatnosť úveru, teda dokedy bude splácať úver. Pojem „termín“ predstavuje presné časové vymedzenie. Termín konečnej splatnosti spotrebiteľského v zmluvách nie je uvedený ani tak, aby sa dal bez pochybností určiť odkazom na dohodnutý termín splatnosti jednotlivých splátok a ich počet. Termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru musí byť v zmluve vyjadrený dostatočne určito a nie udalosťou, ktorá je závislá na vôli ktorejkoľvek zmluvnej strany, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že v prejednávacom prípade ide o náležitosť predpokladanú zákonom. Úverová zmluva je konsenzuálnym kontraktom a už pri uzavretí zmluvy v deň jej uzavretia bez ohľadu na deň poskytnutia spotrebiteľského úveru musia byť dohodnuté jej podstatné obsahové náležitosti. Bolo preto povinnosťou žalovaného v uzatvorených úverových zmluvách jednoznačne a zrozumiteľne uviesť termín konečnej splatnosti úveru. Tento údaj sa však v zmluve nenachádza, pritom údaj o počte splátok a dni splatnosti splátok, ako ani odkaz na vymedzenie konečnej splatnosti v ďalších zmluvných dojednaniach, požiadavku citovaného zákonného ustanovenia o konečnej splatnosti úveru nenapĺňajú. Pokiaľ odvolateľ poukazoval na znenie článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti, a na to, že s uvádzaním alebo neuvádzaním termínu konečnej splatnosti nie je možné v zmysle záverov Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 vyvodzovať záver o bezúročnosti úveru, odvolací súd sa s touto námietkou nestotožňuje.

20. Žalovaným uvádzané zmluvné dojednania sa nachádzajú na zadnej strane jednotlivých zmlúv, majú charakter všeobecných obchodných podmienok, obsahujú značný počet rôznych zmluvných dojednaní, je iluzórne, že by sa priemerný spotrebiteľ s ich obsahom oboznámil. Povinnosťou žalovaného ako dodávateľa bolo uviesť podstatné obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a teda aj údaj o konečnej splatnosti úveru, dostatočne prehľadne spolu s ostatnými náležitosťami na prednej strane zmluvy. Aj keď možno pripustiť výklad, že termín konečnej splatnosti nemusí byť uvedený konkrétnym dátumom, zároveň musí byť uvedený takým spôsobom, ktorý umožní priemernému spotrebiteľovi bez ďalších úkonov mať jasnú predstavu o tom, kedy nastane konečná splatnosť úveru. Tento údaj je podstatný, jasne stanovuje časový rámec trvania úverového vzťahu, pre spotrebiteľa je dôležité vedieť, ako dlho bude úverový vzťah trvať a kedy presne nastane konečná splatnosť úveru. Navyiac odvolací súd poznamenáva, že nie sú žiadne pochybnosti o tom, že predmetné zmluvy boli uzavreté medzi podnikateľom a spotrebiteľom a že majú podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Teda spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu, podľa svojej predstavy naformuloval alebo zmluvný vzťah nevznikne. Nemali by byť tiež pochybnosti, že za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu. Keďže pre uvedenú chýbajúcu náležitosť zmluvy postačoval záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov, bolo už bezvýznamné a nevhodné zaoberať sa ďalšími dôvodmi pre vyslovenie takéhoto záveru, teda neuvedenie konkrétnej výšky, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a neuvedenie úrokovej sadzby.

21. Súd prvej inštancie správne ustálil, v akej výške žalovaný žalobkyni úver poskytol a v akej výške žalovaná úver splatila a správne ustálil výšku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného 1.079,80 eura, pričom výšku dlhu žalovaný osobitnou odvolacou argumentáciou nerozporoval.

22. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti vo výroku III., ako aj vo výroku IV. o náhrade trov konania, odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutom, v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

23. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu

argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

24. Žalobkyňa má voči žalovanému podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalobkyňa bola v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešná a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne jej náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).